

04-14/14-1272
10.03.15

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО БУДІВНИЦТВА
ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

61002, м. Харків, вул. Чернишевська, 80; тел. (факс) 057 700-36-69

02.03.2015 № 82

**Голові Комітету Верховної Ради України
з питань державного будівництва, регіональної
політики та місцевого самоврядування
Власенку С.В.**

Шановний Сергію Володимировичу!

На Ваш лист № 04-14/9-628 від 02.02.2015 р. направляємо науково-консультативний висновок щодо проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (щодо уточнення порядку здійснення окремих повноважень)» (реєстр № 1473 від 15.12.2014), підготовлений доктором юридичних наук, завідуючим відділом Науково-дослідного інституту державного будівництва та місцевого самоврядування НАПрН України, професором Любченко П.М.

Додаток: на 3 арк.

З повагою,

**Директор НДІ
державного будівництва та
місцевого самоврядування
Національної академії
правових наук України,
Доктор юридичних наук**

С.Г. Серьогіна

Верховна Рада України

05.03.2015 17:52

ВК 5295P

Науково-консультативний висновок
щодо проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України
«Про місцеве самоврядування в Україні»
(щодо уточнення порядку здійснення окремих повноважень)»
(реєстр. № 1473 від 15.12.2014р.)

Законопроект «Про внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (щодо уточнення порядку здійснення окремих повноважень)» (далі – Законопроект) певною мірою удосконалює правове регулювання відносин у сфері місцевого самоврядування.

Розширення виключної компетенції сільських, селищних, міських рад посилить правові, організаційні та матеріально-фінансові гарантії місцевого самоврядування, сприятиме удосконаленню механізму реалізації принципу поєднання місцевих і державних інтересів.

1. Закріплення в пункті 31 частини першої статті 26 Законопроекту за сільськими, селищними, міськими радами права визначення умов та порядку здійснення повноважень щодо управління майном, яке належить до комунальної власності відповідної територіальної громади, а також встановлення порядку контролю за їх здійсненням буде сприяти покращенню механізму реалізації влади на місцевому рівні. При цьому слід відзначити, що запропоновані зміни узгоджуються із ч. 2 ст. 11 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», згідно якої виконавчі органи сільських, селищних, міських, районних у містах рад є підконтрольними і підзвітними відповідним радам, а з питань здійснення делегованих їм повноважень органів виконавчої влади - також підконтрольними відповідним органам виконавчої влади.

2. Зважаючи на велике соціально-економічне значення окремих державних підприємств для існування та розвитку територіальних громад, вважаємо, що закріплення за сільськими, селищними, міськими радами повноважень щодо погодження питання щодо створення, репрофілювання або ліквідації підприємств та організацій загальнодержавного значення (їх відокремлених підрозділів), розташованих на відповідній території є вагомим внеском в розвиток механізму реалізації принципу поєднання місцевих і державних інтересів. Разом з тим, щоб уникнути декларативності, вказаний правовий припис потребує деталізації в ст. 18 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні».

3. Практика створення робочих груп, комісій, інших консультативно-дорадчих органів розпорядженнями сільського, селищного, міського голови є досить поширеною в сфері місцевого самоврядування. Отже, закріплення в ч.

4 ст. 42 Законопроекту відповідних повноважень сільського, селищного, міського голови сприятиме удосконаленню правової основи їх діяльності.

Разом з тим, вважаємо, що створення сільськими, селищними, міськими головами тимчасових або постійно діючих комісій має здійснюватися не лише із залученням спеціалістів (представників) територіальних органів центральних органів виконавчої влади, місцевих державних адміністрацій, підприємств, установ та організацій, а й окремих громадян, за їх згодою.

Потребує доопрацювання друге речення пункту 21 ч. 4 ст. 42 Законопроекту. На наш погляд, спеціалісти (представники) територіальних органів центральних органів виконавчої влади, підприємств, установ повинні включатися до складу комісії розпорядженнями сільського, селищного, міського голови. А взаємодія з керівниками територіальних органів центральних органів виконавчої влади, місцевих державних адміністрацій, підприємств, установ щодо кандидатур до складу тимчасових або постійно діючих комісій має здійснюватися в процесі підготовки відповідного розпорядження.

4. Доповнення ч. 2 ст. 67 Законопроекту направлені на посилення матеріально-фінансової основи місцевого самоврядування, а тому не викликають заперечень.

Разом з тим, запропоновані положенням потребують доопрацювання, адже запропоновані зміни не знімають існуючу неоднозначність в регулюванні суспільних відносин у вказаній сфері, це стримує розвиток місцевого самоврядування, знижує ефективність публічного управління на місцях, є ґрунтом для конфліктності в системі територіальної організації влади в Україні в цілому.

Відповідно до чинної редакції ч. 2 ст. 67 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» рішення органів державної влади, які призводять до додаткових видатків органів місцевого самоврядування, обов'язково супроводжуються передачею їм необхідних фінансових ресурсів. Вказані рішення виконуються органами місцевого самоврядування в межах переданих їм фінансових ресурсів. Витрати органів місцевого самоврядування, що виникли внаслідок рішень органів державної влади і попередньо не забезпечені відповідними фінансовими ресурсами, компенсуються державою.

Тобто, сьогодні фактично існує два варіанти поведінки органів місцевого самоврядування: 1) органи місцевого самоврядування зобов'язані виконувати рішення органів державної влади в межах переданих їм фінансових ресурсів (іншими словами, виконувати лише за наявності

коштів); 2) органи місцевого самоврядування зобов'язані виконувати рішення органів державної влади незалежно від наявності чи відсутності фінансування, але при цьому мають право на компенсацію своїх витрат державою.

Запропоновані доповнення до ч. 2 ст. 67 Законопроекту є певною модифікацією існуючих двох вищеназваних варіантів, тобто пропонуються третій варіант. Органи місцевого самоврядування зобов'язані розпочати виконувати рішення органів державної влади але у разі відсутності фінансування (недофінансування) державою заходів, пов'язаних із виконанням рішень органів державної влади, органи місцевого самоврядування протягом місяця з дня припинення фінансування приймають рішення про припинення виконання таких рішень органів державної влади та невідкладно повідомляють про це відповідні органи державної влади.

Бажано вибрати один із варіантів і чітко визначити взаємні права і обов'язки органів державної влади і органів місцевого самоврядування.

Висновок підготував завідувачим відділом, д.ю.н., проф. Любченко П.М.

**Директор
Науково-дослідного інституту
державного будівництва та
місцевого самоврядування
НАПрН України**

д.ю.н. С.Г. Серьогіна